

boš pomagal gostom streči, vriskal boš juhu! in nesel polno košaro zelja domú.«

Zajček je poskočil hop-hop! Rekel je lisici: »Ljuba teta, moram biti opoldne doma, me čaka zajklja, žlahtna gospa.« Pa je strigel z ušesi: »Sek-sek-sek! Teci, lisica, prazna v breg!«

Bil je petelin. Sedel je na strehi in pel: »Kikeriki-kikeriki!« Prišla je mimo lisica in je začela: »O prelepi ptič, o presladki glas! Pridi z menoj! Pri meni je gostija! Tukaj moraš hoditi na streho spat, tam boš pa dobil prestol zlat. Stregle ti bodo moje mlade lisičice, te slačile in zibale, ti gladile rožno ličece.«

Pa je zletel petelin, ves domišljav in bahat, priletel pred lisico, lisici pa v žrelo. Tekla je lisica in ga vlekla in pritekla v gozd. Položila je petelina, držala ga s šapami in mu začeli skubsti perje. Petelin je rekel: »Kako so te učili mati? Zahvali vendar Boga za tak kos mladega mesa.«

Lisica je sklenila šape, da zahvali Boga, petelin je pa zletel na visoko drevo in zapel: »Kikeriki! teti lisici se slabo godi!«

Ivan Albreht:

Ptički v gnezdu.

Gregorjev pastir je zasledil na vrtu ptičje gnezdo. Ščinkovčki so bili v njem, še čisto mlade živalce, ki so ves dan odpirale kljunčke in s čivkanjem prosile hrane. Stara dva, samec in samička, sta komaj sproti nanosila dovolj hrane za štiri lačne želodčke.

Da bi jo razveselil, je pastir Nande pokazal gnezdo tudi mali Minki, ki je kar ploskala, ko je videla ptičice.

Ko so mladiči jeli dobivati perje, je obšla pastirja čudna misel. Prepletel je gnezdo z vrbjem, da nista mogla stara dva vanje, pa tudi ne mladiči iz njega. Stara sta obupno čivkala, žalostno obletavala gnezdo in še bolj pridno nosila hrane, mladiči so pa od dne do dne bolj glasno čivkali, ker jim je bilo mraz in je postajalo gnezdo premajhno. Bili so že dovolj godni. Imeli so perje kot stari, samo letati še niso znali nič, ker se niso mogli vaditi.

V začetku je bilo Minki celo všeč, ko je gledala ptičke v pleteni ječi; ko je pa videla, da jim je gnezdo že pretesno, je rekla pastirju:

»Zdaj jih moraš pa izpustiti.«

Nande se je zasmel:

»Misliš, da sem neumen?«

Minka se je začudila:

»Kaj pa hočeš z njimi?«

»Ptičarju jih bom prodal,« se je odrezal Nande.

Minka ga je žalostno pogledala:

»Prodal?«

»Seve. Za v kletke,« je pojasnil pastir.

Minka je odkimala in odšla. Reči si ni upala pastirju nič, ker je bil v primeri ž njo že velik in močan, ali mislila si je svoje. — Čemu bi jemal ptičkam zlato prostost, ko ne store nikomur nič žalega? S svojim žvrgolenjem nas razveseljujejo, oživljajo vrt, polje in gaj. Poleg tega nam pa še koristijo, ker zatirajo škodljivi mrčes. V zahvalo za to njih prijaznost naj bi jih pa mi lovili, zapirali in jih prodajali? Nande, ne boš!

Tako je mislila Minka in se zvečer tiho splazila na vrt. Kakor previdna mucka je splezala na slivo, kjer so gnezdili ščinkovci. Stara sta jo začula in plaho odfrlela na višjo vejo, mladi so se pa v strahu potuhnili. Še oglasil se ni nobeden.

Urno je Minka odstranila vrbje in brž splezala nazaj. Malo je še prisluhnila in v somraku kmalu opazila, kako so osvobojeni mladiči veselo pozdravili starše. Zadovoljno čebljanje je pričalo o veselju ptičje družinice. Minka pa je bila tudi sama neizrekljivo vesela. Zavest, da je izvršila dobro delo, jo je navdajala s tako zadovoljnostjo, da se je kar smehljala od veselja ...

Ko se je zdanilo, ptičic že ni bilo več v gnezdu. Veselo so čivkale po drevju in frfotale od vejice do vejice. Minka je gledala, kako ptička-mati uči mladiče letanja in iskanja hrane, kako se skrbno in vendar veselo trudi ž njimi, kako previdno pazi, da bi se neizkušenim ne zgodilo kaj hudega — pa je bila še bolj vesela svojega dejanja.

Pastir Nande je takoj uganil, kdo je vrnil ptičkom svobodo. Ozlovoljen je rekel Minki:

»Ti si jih izpustila! Pa reci, da ni res!«

»Seveda sem jih,« je pritrdila deklica.

»Pa zakaj?«

»Zato, ker si jim delal krivico. Kaj so ti storili žalega, da si jih zaprl?« je rekla Minka.

Nande ni rekel nobene več, a držal se je jezno. Minka pa je rekla:

»Kar pomisli, kako bi bilo tebi, ko bi te moj oče zaprli. Nič jim nisi storil hudega. Živino skrbno paseš, pa bi te lepega dne zaprli in še prodali po vrhu. Kar pomisli, kako bi ti bilo tako ravnanje vseč!«

Nande zardi in povesi oči. Hudo ga je sram, ko sliši Minkine besede.

»Nikoli več ne bom trd do ptičic,« pravi in še sam začne opazovati male krilatce, kako so veseli prostosti.

Pastir Nande je ostal mož beseda. Še v poznejših letih, ko je bil že zdavnaj odložil pastirsko palico in se lotil težavnejšega dela, je rad povedal dogodek in svaril otroke, če so nadlegovali in preganjali ptičke.

Ali si ti tudi tak, da bi te moral Nande svariti, ako bi te srečal? Le glej! Piškavo in črvivo sadje na vašem vrtu bo prva posledica takega početja, druga bo pa še hujša: sirovo srce, ki te bo žive dni odtujevalo poštenim in dobrim ljudem.

J. E. Bogomil:

Minka in kos.

Prišla je zelena pomlad in z njo novo življenje. Tiste dni so oživali vsi naši hribi, in naše doline so se topile v prijetnih glasovih pomladanskega petja. Drevje in grmovje je imelo svoje goste, ki jim ni nikdar zamrla vedno vesela in vedno prijetna pesem.

V tistem času je vstala iz pozabljivosti tudi dobro znana popevka:

Pleši, pleši, črni kos!

Kak' bom plesal, ker sem bos?